

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2019/1457)

Försök med fri ledsagning

Motion av Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson Åkerström (båda V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson Åkerström (båda V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att Stockholm stad bör införa fri ledsagning på prov, för att sedan utvärdera försöket och dra lärdomar inför ett införande permanent i staden senast 2022.

För många personer med funktionsnedsättning är ledsagarservice/ledsagning en viktig insats för att kunna leva ett fritt och självständigt liv. Motionärerna menar att många brukare upplever det svårt att få de timmars ledsagning man behöver beviljade samt att det är en stor administration och byråkrati runt insatsen. Med anledning av det yrkar de på att staden inför den s.k. Laholmsmodellen, som innebär en mer tillitsbaserad välfärd istället för ökad kontroll.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, DHR Stockholm, Funktions-

rätt Stockholms stad (tidigare HSO Stockholms stad) och Synskadades Riksförbund Stockholms stad. DHR Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att resultatet av stadens utredning av förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa Laholmsmodellen bör inväntas innan beslut om införande tas.

Socialnämnden anser att man bör avvakta resultatet av den utredning som kommer att genomföras av Laholmsmodellen och dess ekonomiska effekter innan man tar ställning till om modellen ska införas.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd lämnar motionen utan eget ställningstagande.

Skärholmens stadsdelsnämnd bedömer därmed att det är lämpligt att avvakta den utredning som kommer att ske innan beslut om att införa försök med fri ledsagning genomförs.

Älvsjö stadsdelsnämnd ser att det finns en risk att ett införande av Laholmsmodellen skulle innebära ökade kostnader.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor anser att implementeringen av de nya riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice behöver prioriteras under året.

Funktionsrätt Stockholms stad tror att ett införande av motionens förslag skulle bidra mycket positivt till frihet och självständighet för de personer som behöver ledsagning.

Synskadades Riksförbund Stockholms stad anser att förslaget i motionen skulle leda till en enklare vardag för alla och till en enklare hantering för tjänstemännen samtidigt som systemet blir mer transparent och rättssäkert genom uppföljning.

Mina synpunkter

Jag delar motionärernas strävan att ge personer med funktionsnedsättning större självbestämmande och möjlighet att styra sitt liv. Ledsagning och ledsagarservice är insatser som för många spelar en avgörande roll för att kunna delta i samhällslivet.

Jag instämmer med motionärerna om att det är viktigt att arbeta för ökad likvärdighet i biståndsbedömningen mellan stadsdelarna och för att stadens riktlinjer implementeras fullt ut av stadsdelarna.

Vi har därför fortsatt arbetet med att implementera och utvärdera reglerna om ökad flexibilitet i de nya riktlinjerna. I budgeten har vi också gett socialförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av möjligheterna att använda ledsagning för inköp av dagligvaror.

Vi har också nu under den pågående pandemin fattat beslut om att tillfälligt förlänga möjligheten att spara ledsagningstimmar från tre till sex månader.

Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning är en intressant reform som är värd att studera. Därför har vi gett kommunstyrelsen och socialnämnden i uppdrag att studera förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av modellen.

Det är viktigt att vi har en bild av juridiken och ekonomin innan vi går vidare. Därför vill jag, precis som stadsledningskontoret, invänta resultatet av den utredning som staden bedriver innan jag tar ställning till om ett försök av det slag motionärerna föreslår bör genomföras.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om försök med fri ledsagning av Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson Åkerström (båda V)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 19 augusti 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jan Jönsson

Mats Larsson

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen om försök med fri ledsagning

2. Att därutöver anföra

Personer med funktionsnedsättning har rätt till fullt deltagande i samhällslivet och precis som beskrivs i underlaget är ledsagning och ledsagarservice något som möjliggör delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Det är också glädjande att förutsättningarna ska utredas, men vi är oroliga att det finns en risk att det endast blir en utredning.

När man i Laholms kommun har testat att genomföra fri ledsagning så har det visat sig vara både kostnadseffektivt genom minskad byråkrati, samtidigt som det ökat brukarnas frihet och makt att själva kunna styra över sitt liv. Genom att våga tro att personer själva kan avgöra sina behov och att det inte leder till överutnyttjande tar man även steg mot ett tillitsbaserat samhälle. Vi anser därför att motionen om försök med fri ledsagning bör tillstyrkas.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet

Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson Åkerström (båda V) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att Stockholm stad bör införa fri ledsagning på prov, för att sedan utvärdera försöket och dra lärdomar inför ett införande permanent i staden senast 2022.

För många personer med funktionsnedsättning är ledsagarservice/ledsagning en viktig insats för att kunna leva ett fritt och självständigt liv. Motionärerna menar att många brukare upplever det svårt att få de timmars ledsagning man behöver beviljade samt att det är en stor administration och byråkrati runt insatsen. Med anledning av det yrkar de på att staden inför den s.k. Laholmsmodellen, som innebär en mer tillitsbaserad välfärd istället för ökad kontroll.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, DHR Stockholm, Funktionsrätt Stockholms stad och Synskadades Riksförbund Stockholms stad. DHR Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 april 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I budget 2020 återfinns verksamhetsmålet *1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet*. Det är viktigt att insatser anpassas till den enskildes individuella behov och utformas så att de är lättillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

I stadens budget för 2020 finns uppdraget att socialnämnden i samarbete med kommunstyrelsen ska utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning. Med anledning av det anser stadsledningskontoret att resultatet av utredningen bör väntas innan beslut om införande tas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att *Motion om försök med fri ledsagning av Maria Ljuslin och Alexandra*

Mattsson Åkerström (båda V) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2020 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på motion från (V) om försök med fri ledsagning.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att ledsagning och ledsagarservice är en viktig insats för att personer med funktionsnedsättning skall kunna vara delaktiga i samhällslivet på sammavillkor som andra medborgare.

Under de senaste åren har insatsen varit under översyn och inom ramen för uppdraget att utreda en mer flexibel bedömning och användning av ledsagartimmar har riktlinjerna reviderats. För att säkerställa kännedom om hur insatsen kan användas hos berörda parter och en likställd myndighetsutövning kommer en intensifiering av implementering att ske i samverkan med äldreförvaltningen under 2020.

Socialnämnden har även fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning.

Arbetet utgår ifrån Laholm och deras införande av friare ledsagning i kommunen samt vad de uppmärksammat som främjande respektive hindrande faktorer i modellen. Modellen kommer att appliceras utifrån aktuellt läge i staden kring insatsen och redovisas till socialnämnden.

Då en utredning kommer att genomföras, i hur Laholmsmodellen och dess ekonomiska effekter av fri ledsagning skulle se ut i staden anser förvaltningen att man bör avvakta utredningen inför ett ställningstagande om staden ska införa modellen.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2020 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Ledsagning och ledsagarservice är en viktig insats för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Ledsagning ska utformas så att den stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv och anpassas individuellt efter den enskildes behov.

Ledsagning beviljas som bistånd enligt 4 kapitlet 1 § Socialtjänst-lagen (SoL) eller i form av ledsagarservice enligt 9§ 3 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatsen är avgiftsfri oavsett om den beviljas enligt SoL eller LSS. Båda insatserna omfattas av stadens valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

I juni 2018 beslutade kommunfullmäktige om reviderade riktlinjer för insatserna ledsagning och ledsagarservice. Utgångspunkten i de nya riktlinjerna var att skapa en mer flexibel bedömning av ledsagning, användning av ledsagningstimmar samt hantering av omkostnader. Under 2019 har socialnämnden i samråd med stadsdelsnämnderna utvärderat den nya modellen för ledsagning och ledsagarservice. Resultatet av utvärderingen visar bland annat att insatsen upplevs som värdefull av enskilda personer vilka även uppger att de kan använda insatsen till aktiviteter de önskar. Många personer ger uttryck för att tiden inte alltid räcker till och flera personer nämner att de har fått minskad tid vilket upplevs som negativt. Statistik från stadens sociala system visar att andelen utförda timmar har ökat något och att hälften av de personer som beviljats insatsen någon gång under året har använt ledsagning på ett flexibelt sätt.

I stadens budget för 2020 har socialnämnden fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning.

När det gäller motionen anser förvaltningen att den utredning som kommer att göras inom socialnämnden kommer belysa effekterna av att införa ”Laholmsmodellen”. Förvaltningen lämnar därför motionen utan eget ställningstagande.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 april 2020 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Anna Laine (V) och Sissela Nordling Blanco (Fi), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Ledsagning och ledsagarservice möjliggör delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Syftet är att bryta den isoleringen som en funktionsnedsättning kan medföra och möjliggöra och främja deltagande i fritids- och kulturaktiviteter. Insatserna gör det möjligt att exempelvis träffa vänner, delta i kultur- och föreningsliv och utöva sportaktiviteter.

Ledsagning beviljas som bistånd enligt 4 kapitel 1 § Socialtjänstlagen (SoL) eller i form av ledsagarservice enligt 9 § 3 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatsen är avgiftsfri oavsett om den beviljas enligt SoL eller LSS. Båda insatserna omfattas av stadens valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Kommunfullmäktige i Stockholm antog nya riktlinjer för ledsagning och ledsagarservice i juni 2018. Riktlinjerna innebär bland annat att varje brukare kan använda sig av sina timmar under en tremånadsperiod, istället för att timmarna fryser inne om man inte använt dem under innevarande månad. Syftet med de nya riktlinjerna är att stärka brukarperspektivet, rättssäkerheten och att öka friheten för individen. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål. Samtidigt är syftet att öka flexibiliteten vad gäller bedömning och användning av timmarna.

Under 2019 har socialnämnden i samråd med stadsdelsnämnderna utvärderat den nya modellen för ledsagning och ledsagarservice. Syftet med utvärderingen var att följa upp kännedom och nyttjande hos enskilda samt påverkan hos beställare och utförare i staden och modellens bidragande till att målet med insatsen uppfylls.

Utvärderingen visar bland annat att enskilda upplever insatsen som värdefull och att aktiviteterna utgår från deras önskemål. Många brukare ger uttryck för att tiden inte alltid räcker till och att det finns önskemål om fler timmar. Statistik från stadens sociala system visar att andelen utförda timmar har ökat något och att hälften av de personer som beviljats insatsen någon gång under året har använt ledsagning på ett flexibelt sätt.

I Skärholmens stadsdelsförvaltning har antalet individer med insatser av ledsagning eller ledsagarservice ökat sedan införandet av de nu gällande riktlinjerna. Under januari 2017 hade sammanlagt 146 brukare någon insats av ledsagning eller ledsagarservice. Under januari 2019 uppgick antalet brukare med insatser till 203. Förvaltningen bedömer att de nya riktlinjerna för handläggning av ledsagning och ledsagarservice har lett till mer flexibilitet och mer fokus på brukarnas delaktighet och självbestämmande.

I Stockholms stads budget för 2020 har socialnämnden fått i uppdrag i samarbete med kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av att införa den så kallade "Laholmsmodellen" i Stockholm. Utredningen är under framtagandet. Förvaltningen bedömer därmed att det är lämpligt att avvakta den utredning som kommer att ske innan beslut om att införa försök med fri ledsagning genomförs.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2020 följande.

1. Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Mattias Håkansson (V), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att insatserna ledsagning och ledsagarservice är viktiga insatser för att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhällslivet på samma villkor som andra invånare i staden.

Insatserna ledsagning och ledsagarservice innebär att en person med funktionsnedsättning får stöd av en annan person, ledsagare, i samhället och syftar till att möjliggöra delaktighet i samhällslivet och kontakter med andra. Insatsen ledsagning ges som bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) eller i form av ledsagarservice enligt 9 § 3 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatsen är avgiftsfri, oavsett vilken lagstiftning som är aktuell.

Socialnämnden har i stadens budget för år 2020 fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning.

Utredningen kommer att belysa effekterna av att införa Laholmsmodellen. Förvaltningen anser därmed att staden bör avvakta vad den utredningen kommer fram till innan ställningstagande görs om ett införande av modellen.

Förvaltningen vill dock påpeka vikten av att vissa aspekter tas med i kommande utredning.

Förvaltningen har tagit emot statistik för februari 2020 från äldreförvaltningen gällande genomsnittet ledsagningstimmar beställda och utförda, både för staden i helhet och för respektive stadsdelsförvaltning. I statistiken framgår det att för Älvsjö stadsdelsförvaltnings del har det i genomsnitt beställts 8,5 timmar medan endast i genomsnitt 5 timmar har utförts, vilket motsvarar en utförandegrad på 58 %. För Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning är motsvarande genomsnittliga uppgifter 6,8 beställda timmar och 4,8 timmar utförda timmar, vilket motsvarar en utförandegrad på 71 %. Genomsnittet för utförandegraden i staden är 65 %. Förvaltningen anser att det är viktigt att brukaren nyttjar de timmar som hen är beviljad. Det kan även vara av vikt att utreda vad anledningen är att beviljade timmar inte nyttjas.

Förvaltningens erfarenhet är att ett vanligt önskemål är att få ledsagning för att få transport till sjukhus eller andra vårdinrättningar, vilket ska tillgodoseas av regionens sjuktransport och inte av kommunen. En annan erfarenhet inom förvaltningen är att brukare önskar ledsagning för att få följa med och handla mat. En sådan insats kan beviljas som följeslagning och är en hemtjänstinsats. Skillnaden är dock att insatsen ledsagning är kostnadsfri, medan hemtjänstinsatsen inte är det, oavsett ålder. Förvaltningen ser därför det som en risk att fri ledsagning skulle användas till aktiviteter eller ärenden som inte är avsedda med insatsen.

I en presentation av projektet *Förändra radikalt* (utgiven år 2015) från dåvarande Sveriges kommuner och landsting, nu Sveriges kommuner och regioner, presenterades arbetet i Laholms kommun med friare ledsagarservice. Resultatet från deras provotid och testgruppen om 10 personer blev att ledsagartiden ökade med 13 %, vilket motsvarade 35 000 kronor. Kostnaden för handläggartiden minskade dock med 288 årsarbetstimmar, vilket motsvarar cirka 14 % av en heltidstjänst. Förvaltningen ser utifrån detta att det finns en risk att ett införande av Laholmsmodellen skulle innebära ökade kostnader.

Vidare vänder sig Laholmsmodellen endast till personer som har bedömts tillhöra personkrets enligt LSS och som bor i ordinärt boende, det vill säga inte den stora grupp som får insatsen utifrån socialtjänstlagen. Detta är även en aspekt som staden behöver ta ställning till, huruvida modellen ska omfatta även insatsen enligt socialtjänstlagen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågors yttrande inkom den 22 april 2020 och har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av remissen *Motion om försök med fri ledsagning*. Att kunna leva ett fritt och självständigt liv är livsviktigt för människor. Medel för insatser ska inte drunkna i administration och byråkrati. Rådet kan konstatera att de nya mer flexibla riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice ännu tyvärr inte fått genomslag fullt ut i stadsdelarna. Något stadens egen utvärdering kunnat konstatera. Detta behöver prioriteras under året så att riktlinjernas intentioner också blir verklighet och full likställighet i stadsdelarna kan uppnås. Den fortsatta svårigheten att ges den ledsagning brukare har rätt till måste utredas ordentligt av staden, det gäller både huruvida kommunens handläggare inte längre har kännedom om behoven tillräckligt väl samt om kommunen idag, mot för 10 år sedan, har en mer restriktiv tolkning om vad en människa behöver för att erhålla skäliga levnadsvillkor. I sammanhanget behöver det tydliggöras om staden anser att dagens restriktiva hållning är förenlig med Agenda 2030 och sitt delaktighetsprogram. Det är därtill här angeläget att uppmärksamma att ledsagning gäller vid ett flertal olika funktionsnedsättningar, synliga som osynliga. Rådet anser också att föräldrar med en synskada ska kunna få tillgodogöra sig ledsagning för att kunna tillförsäkra sina barn en fullgod barndom - i enlighet med ny lagstiftning. Vidare att det ska anses falla under begreppet ”skäliga levnadsvillkor” att få möjlighet att gå till livsmedelsbutiken för att handla mat och att staden följer WHO:s rekommendationer avseende motion och fysisk aktivitet.

Funktionsrätt Stockholms stad

Funktionsrätt Stockholms stads yttrande inkom den 21 april 2020 och har i huvudsak följande lydelse.

I motionen skriver Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson Åkerström (båda V) att: ”För många personer med funktionsvariation är ledsagarservice/ledsagning en viktig insats för att kunna leva ett fritt och självständigt liv. Det handlar om rätten att kunna leva ett liv som andra och är en viktig insats, som inte heller är en särskild stor del av stadens budget, men för individer kan insatsen vara livsviktig.”

Motionärerna föreslår staden att:

- Stockholm stad inför fri ledsagning på prov, även kallat ”Laholmsmodellen”, för att sedan utvärdera försöket och dra lärdomar inför ett införande permanent i staden senast 2022.

Funktionsrätt Stockholms stad bifaller förslaget i motionen om fri ledsagning och tror att ett sådant införande skulle bidra mycket positivt till frihet och självständighet

för de personer som behöver ledsagning. Avsikten med ledsagarservice är att den enskilde ska komma ut, besöka vänner eller delta i samhälls- och kulturlivet.

Idag upplever många ett stort krångel kring insatsen och att det är väldigt byråkratiskt. Att förenkla för den som behöver fri ledsagning skulle vara en stor och viktig insats.

I korthet:

- Funktionsrätt Stockholms stad bifaller förslaget i motionen om fri ledsagning och tror att ett sådant införande skulle bidra mycket positivt till frihet och självständighet för de personer som behöver ledsagning.

Synskadades riksförbund Stockholms stad

Synskadades riksförbund Stockholms stads yttrande inkom den 23 april 2020 och har i huvudsak följande lydelse.

Vi i Synskadades riksförbund Stockholms stad har läst och utvärderat motionen utifrån de konsekvenser och resultat vi tror kan följa.

Många av våra medlemmar upplever i dag att de får tillgång till för få timmars ledsagarservice eller ledsagning, samt att det är för svårt att få extra tilldelning för exempelvis deltagande i utbildning och politisk verksamhet. Även tilldelning för hälsofrämjande aktiviteter är mycket svårt att få beviljad. Dessa problem skulle avhjälpas med ett system enligt Laholmsmodellen. Då bör heller inte aktiviteternas art begränsas, utan utgå från brukarens behov.

Dagens system har tyvärr litet utrymme för individuell anpassning och när kunskapen om brukarna är bristfällig i stadsdelsförvaltningarnas utredningar får det stora konsekvenser eftersom besluten bygger på inaktuella uppgifter. Dessutom är omsättningen på biståndsbedömare mycket hög. Den rättsosäkerhet som blir följden av dessa brister skulle avhjälpas om detta förslag blev verklighet.

Andra problem våra medlemmar upplever med dagens system är att det blir alltför byråkratiskt och tungrott, att uppföljningen är dålig samt att besluten omprövas ofta utan att förutsättningarna egentligen har ändrats. Detta försämrar kontinuiteten, upplevs som onödigt krångligt och kostar tid och resurser för alla inblandade. Det tar tid av handläggarna och leder till subjektiva bedömningar och därmed bristande likställighet olika stadsdelar emellan. Ärenden överklagas sedan till Förvaltningsrätten, vilket kostar ytterligare resurser.

Ett införande av den modell motionärerna förespråkar skulle spara på administrationen generellt, nästintill utradera antalet avslag och överklaganden, öka likställigheten mellan stadsdelar, underlätta individanpassning och frigöra tid och resurser, som bland annat skulle kunna läggas på bättre uppföljning. Kort sagt skulle det leda till en enklare vardag för alla och till en enklare hantering för tjänstemännen samtidigt som systemet blir mer transparent och rättssäkert genom uppföljning.

Vi tycker att förslaget är mycket bra och att det är väldigt glädjande att det tagits upp.

Tillämpning

I motionen hänvisar man till den modell som införts i Laholm. Synskadades riksförbund Stockholms stad vill dock göra ett viktigt tillägg till diskussionen gällande tillämpningen av fri ledsagning. I Laholm gäller de nya reglerna endast ledsagarstjänst enligt LSS. Som det i dagsläget ser ut har de flesta av våra medlemmar ledsagning enligt SoL. Skulle modellen införas i Stockholm är det viktigt att samma regler också gäller ledsagning enligt SoL, så att våra medlemmar har tillgång till fri ledsagning, oavsett vilket lagrum som är applicerbart i det enskilda fallet. Då blir regelverket även mer enhetligt och hanterbart för brukarna och för staden.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) enligt följande.

att avslå förvaltningens förslag till beslut

att bifalla motionen

att därutöver anföra följande:

Det är välkommet att staden har fattat beslut om att utreda effekterna av ett införande av den s.k. Laholmsmodellen för ledsagning och ledsagarservice. Vänsterpartiet anser dock att ett införande av modellen kan genomföras redan i dagsläget.

För många personer med funktionsvariation är ledsagarservice/ledsagning en viktig insats för att kunna leva ett fritt och självständigt liv. Det handlar om rätten att kunna leva ett liv som andra och är en viktig insats, som inte heller är en särskild stor del av stadens budget, men för individer kan insatsen vara livsviktig.

I Stockholm gjordes riktlinjerna för ledsagarservice/ledsagning om förra mandatperioden i syfte att göra den mer flexibel för brukarna och tydliggöra rätten till insatsen för personer över 65 år. Vi skulle nu önska att staden tar ytterligare ett steg framåt.

Många upplever det svårt att få de timmars ledsagning man behöver beviljade samt att det är en stor administration och byråkrati runt insatsen. Det är också variationer mellan stadsdelsnämnderna som tyder på att likställigheten brister.

Dessutom har stadens trafiksituation förvärrats de senaste åren till följd av bland annat elsparkcyklar som ligger slängda runt om i staden och som försvårar ytterligare för t.ex. synskadade att röra sig på offentliga platser.

Laholms kommun gjorde med hjälp av SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) ett försök med fri ledsagning i kommunen efter klagomål från brukare och anhöriga. Istället för att möta klagomålen med ökad kontroll gick kommunen mot en mer tillitsbaserad välfärd.

Utvärderingar efter försöket har visat att detta inte genererar ökade kostnader utan snarare är kostnadsbesparande för en kommun pga. minskad byråkrati.

Biståndshandläggarna kunde fokusera på utvärdering av insatsens mål istället för att kontrollera utförda timmar. Framförallt upplevde brukarna en större frihet och makt att själv kunna styra över sitt liv.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anna Laine (V) och Sissela Nordling Blanco (Fi) enligt följande.

Att tillstyrka motionen om försök med fri ledsagning

Personer med funktionsnedsättning har rätt till fullt deltagande i samhällslivet och precis som förvaltningen skriver är ledsagning och ledsagarservice något som möjliggör delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. När man i Laholms kommun har testat att genomföra fri ledsagning så har det visat sig vara både kostnadseffektivt genom minskad byråkrati samtidigt som det ökat brukarnas frihet och makt att själva kunna styra över sitt liv. Genom att våga tro att personer själva kan avgöra sina behov och att det inte leder till överutnyttjande tar man även steg mot ett tillitsbaserat samhälle. Vi anser därför att nämnden bör tillstyrka motionen om försök med fri ledsagning.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Mattias Håkansson (V) enligt följande.

Att tillstyrka motionen om försök med fri ledsagning

Att därutöver anföra

Personer med funktionsnedsättning har rätt till fullt deltagande i samhällslivet och precis som förvaltningen skriver är ledsagning och ledsagarservice något som möjliggör delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. När man i Laholms kommun har testat att genomföra fri ledsagning så har det visat sig vara både kostnadseffektivt genom minskad byråkrati samtidigt som det ökat brukarnas frihet och makt att själva kunna styra över sitt liv. Genom att våga tro att personer själva kan avgöra sina behov och att det inte leder till överutnyttjande tar man även steg mot ett tillitsbaserat samhälle. Vi anser därför att nämnden bör tillstyrka motionen om försök med fri ledsagning.